

**ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Petra Příhody, v právní věci žalobce A. V., zastoupeného advokátem JUDr. Rudolfem Řehánkem, Slezská Ostrava, Občanská 18, proti žalované České správě sociálního zabezpečení, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o opravném prostředku (žalobě) proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 5. 2002, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 20 Ca 91/2002, o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. října 2003, čj. 20 Ca 91/2002 – 46,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. JUDr. Rudolfovi Řehánkovi, Slezská Ostrava, Občanská 18, se přiznává odměna za zastupování ve výši 650 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu, ve lhůtě do 15 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále „stěžovatel“) podal kasační stížnost proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba (podle tehdy účinných procesních předpisů šlo o opravný prostředek) napadající rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o zamítnutí žádosti o plný invalidní důchod.

Stěžovatel namítal, že v soudním řízení nebyla dostatečně zjištěna skutková podstata věci, což mělo za následek vydání nesprávného soudního rozhodnutí. Namítl, že dne 6. 8. 1968 utrpěl při dopravní nehodě otevřenou zlomeninu levého bérce a pravděpodobně i zlomeninu páteře. Po nehodě nebyl řádně vyšetřen, zlomenina páteře proto byla zjištěna až po vyšetření MUDr. K.. Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“) měla při svém posudku

vycházet především ze znaleckého posudku soudního znalce MUDr. V., ze kterého vyplývá, že pro následky uvedeného úrazu není stěžovatel schopen vykonávat žádnou práci a je plně invalidní již od roku 1968. Pokud by PK MPSV při rozhodování vycházela z dokladu ze dne 16. 4. 1970, musela by rozhodnout o plné invaliditě. Tento doklad stěžovatel však objevil až v současné době. PK MPSV dále neměla k dispozici odborné zprávy neurologa MUDr. N., naopak vycházela ze znaleckého posudku MUDr. M. V., který neodpovídá skutečnému zdravotnímu stavu stěžovatele.

Proto se domáhá zrušení rozsudku krajského soudu. Žalovaná proti tomu navrhla, aby rozsudek krajského soudu byl potvrzen.

Ze spisu krajského soudu a dokumentace žalované vyplynulo:

Stěžovatel podal dne 17. 6. 2002 žalobu proti rozhodnutí žalované, kterým mu byla zamítnuta žádost o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb. (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). Žaloba neměla potřebné náležitosti, proto byl stěžovatel usnesením vyzván k jejich doplnění, přičemž jej soud poučil i o způsobu, jakým mají být nedostatky odstraněny. Na toto usnesení reagoval zasláním podání téměř stejného obsahu s původní žalobou; obecně napadl sociální systém, kvalitu zákonů a práci soudců v České republice. Namítl, že při posouzení jeho zdravotního stavu nebylo přihlédnuto ke skutečnosti, že je více než 10 let v pracovní neschopnosti, a to následkem pracovního úrazu z roku 1968. Žádal o vyslechnutí soudního znalce MUDr. M. V., neboť se domnívá, že nepopsal všechny trvalé následky úrazu. V dalším textu se stěžovatel vyjádřil k předchozím soudním řízením ve věci posouzení jeho invalidity.

Krajský soud si vyžádal spis Okresní správy sociálního zabezpečení v Ostravě (dále jen „OSSZ“). Z obsáhlé dokumentace vyplynulo, že stěžovatel byl pro stav po úrazu v roce 1968 uznán plně invalidním, po zhojení následků pobíral v letech 1970 - 1976 částečný invalidní důchod, jehož výplata byla zastavena v srpnu 1976. Na základě své žádosti byl od září 1990 uznán opět částečně invalidním pro obecná onemocnění, nikoli pro následky úrazu z roku 1968. V roce 1991 byl stěžovatel posouzen odborným ortopedem a revmatologem; krajský soud si v přezkumném řízení vyžádal vypracování znaleckého posudku ortopedem MUDr. M. V. Soudní znalec stěžovatele vyšetřil, měl k dispozici lékařskou dokumentaci a dospěl k závěru, že stěžovatel trpěl onemocněním páteře, kyčelních kloubů, hlezenného kloubu vlevo, ramenních kloubů s artrotickými změnami na kloubech a pokročilými degenerativními změnami, které dle názoru znalce vznikly přirozeným způsobem a nesouvisí s úrazem z roku 1968. Za následek tohoto úrazu lze však považovat změny na levém bérce a hleznu, zkrácení levé dolní končetiny o 1 cm a lehkou antekurvaci bérce vlevo.

Stěžovatel byl opakovaně vyšetřován odbornými lékaři v souvislosti s řízením o plný invalidní důchod v letech 1993 – 1995. Jeho stav byl uváděn jako nepříznivý v souvislosti s bolestivým syndromem páteře, artrózou obou kyčelních kloubů a

stavem po Scheuermannově chorobě. PK MPSV dospěla v roce 1995 k závěru, že stěžovatel není ani částečně invalidní, přiznání částečné invalidity v roce 1990 považovala za posudkový omyl. V roce 2000 stěžovatele posudkový lékař OSSZ uznal částečně invalidním pro následky úrazu z roku 1968, s čímž PK MPSV nesouhlasí, toto posouzení označuje za zjevnou chybu, neboť dle jejího názoru byl stěžovatel od roku 1990 částečně invalidní pro obecná onemocnění. Za nesprávné posudkové hodnocení považuje PK MPSV i posudek z února 2001. To opírá o podrobné odborné vyhodnocení zdravotního postižení levé dolní končetiny stěžovatele.

Konečně pak PK MPSV vypracovala na žádost soudu posudek z 4. 7. 2003, za účasti odborného ortopeda. Komise podrobně vyhodnotila zdravotní postižení stěžovatele, uvedla podklady, ze kterých vycházela, a závěry, které z nich vyvodila. V posudku konkrétně jmenovala zprávy neurologa MUDr. N., ortopeda MUDr. K. a psychiatricky MUDr. T. Posudek uzavřela tím, že zdravotní stav stěžovatele je dlouhodobě nepříznivý; rozhodující příčinou jsou páteřové potíže plurisegmentální se středně těžkým postižením více úseků páteře, při pokročilých degenerativních změnách na všech úsecích páteře, stavu po Scheuermannově chorobě se středně těžkou statodynamickou insuficiencí, bez kořenových útlakových projevů, paréz a svalové atrofie. PK MPSV dále v posudku odůvodnila, proč ze zdravotní dokumentace nelze doložit traumatické poúrazové postižení skeletu hrudní páteře, popsala následky úrazu z roku 1968 na stěžovatelův zdravotní stav, a vyložila, z jakých důvodů nelze toto postižení považovat za rozhodující příčinu nepříznivého zdravotního stavu, nýbrž pouze za jeho dílčí součást. Míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanovila PK MPSV dle vyhlášky č. 284/1995 Sb., přílohy č. 2, kapitoly XV., oddílu F, položky 2 písm. c) za použití § 6 odst. 4 citované vyhlášky, a to hodnotou 50 %.

Krajský soud v rozhodnutí zdůvodnil, že v řízení se jedná o přezkum rozhodnutí o nároku na dávku podmíněnou nepříznivým zdravotním stavem. Proto je rozhodnutí soudu především závislé na odborném lékařském posudku. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění je k takovému posouzení příslušná PK MPSV, a to na základě ustanovení § 4 odst. 2 zákona ČNR č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Soud proto posudek vypracovaný touto komisí považoval za stěžejní důkaz v řízení, když jej posoudil jako úplný a přesvědčivý a vypořádal se se všemi odlišnými i minulými stanovisky a vyšel také ze zpráv odborných lékařů. Soud neprováděl další dokazování pro zjištění míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a převzal závěr posudku PK MPSV.

Nejvyšší správní soud napadený rozsudek přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 písm. b) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze podat kasační stížnost mimo jiné z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty věci byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

K tomu se uvádí:

V posuzované věci, (v řízení o plný invalidní důchod) bylo třeba řádně zjistit stěžovatelův nepříznivý zdravotní stav včetně stanovení jeho základní příčiny. Z podmínek pro nárok na plný invalidní důchod stanovených § 38 zákona o důchodovém pojištění bylo předmětem sporu, zda se stěžovatel stal plně invalidním. Pojištěnec je podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění plně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 % nebo je schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek.

Způsob posouzení a procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a okruh zdravotních postižení umožňujících soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek stanoví prováděcí předpis (§ 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění). Tím je vyhláška č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění. Pro stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti jsou v příloze č. 2 vyhlášky uvedeny příslušné procentní míry podle druhů zdravotního postižení; pro stanovení procentní míry je nutné určit zdravotní postižení, které je příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Je-li těchto zdravotních postižení více, jednotlivé hodnoty poklesu se nesčítají a v takovém případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení, a to se zřetelem k závažnosti ostatních zdravotních postižení (§ 6 odst. 2, 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb.).

V řízení o dávku důchodového pojištění posuzuje plnou nebo částečnou invaliditu lékař OSSZ (§ 8 odst. 1 písm. a) zák. č. 582/1995 Sb.). Pro účely přezkumného řízení soudního je pak tato pravomoc svěřena Ministerstvu práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje posudkové komise (§ 4 odst. 2 zák. ČNR č. 582/1991 Sb.).

Z citovaných ustanovení je zřejmé, jakým způsobem a v jakém rozsahu byla žalovaná povinna zkoumat v případě žádosti o plný invalidní důchod skutečný stav věci.

Ze spisů plyne, že žalovaná - a následně též krajský soud - podrobila zdravotní stav stěžovatele řádnému zkoumání za účelem zjištění, v jaké míře schopnost soustavné výdělečné činnosti stěžovatele poklesla. Za tímto účelem byly

shromážděny potřebné nálezy odborných lékařů. K námitce stěžovatele Nejvyšší správní soud uvádí, že v posudku pořízeném v řízení před správním orgánem (posudek lékařky OSSZ ze dne 24. 4. 2002) i v posudku PK MPSV se věcně příslušní lékaři zabývali následky úrazu stěžovatele v roce 1968, popsali jeho vliv na jeho současný zdravotní stav; jakkoli se posudek OSSZ se od posudku PK MPSV v některých posuzovaných oblastech liší, nelze jim vytýkat, že tuto skutečnost opomenuli, případně že se jí nezabývali dostatečně. Krajský soud nepochybil, když své rozhodnutí opřel o závěry posudku PK MPSV ze dne 4. 7. 2003, shledal jej přesvědčivým, protože obsahuje podrobný popis vývoje nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele, komplexně jsou v něm vyhodnoceny podkladové zprávy odborných lékařů, jakož i odůvodněny závěry z nich vyplývající. PK MPSV rovněž řádně odůvodnila, proč odlišně od posudkové lékařky OSSZ hodnotí základní příčiny nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele, uvedla pro svůj závěr přesvědčivé argumenty podložené konkrétními skutečnostmi obsaženými v lékařských zprávách. Z výsledku posouzení je ostatně zřejmé, že hodnocení PK MPSV je pro stěžovatele příznivější, neboť komise hodnotila pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti vyšší hodnotou.

Je však zejména nutno připomenout, že odlišné hodnocení následků úrazu v roce 1968 posudkovými orgány se vždy týkalo posouzení vlivu úrazu na současný stav levé dolní končetiny stěžovatele. Proti tomuto hodnocení stěžovatel v kasační stížnosti ale žádné konkrétní námitky neuváděl; nedostatečné posouzení svého zdravotního stavu spatřoval v tvrzené skutečnosti, že po úrazu prodělal zlomeninu páteře, která byla zjištěna až s časovým odstupem. Připouští ale, že tato zlomenina byla zjištěna odborným lékařem MUDr. K., jehož zprávu obsahující i popis onemocnění páteře měla PK MPSV při hodnocení jeho zdravotního stavu k dispozici a vycházela z ní.

Námitka stěžovatele ohledně znaleckého posudku MUDr. V. si protiřečí, neboť stěžovatel se v jedné části kasační stížnosti domáhá toho, aby PK MPSV z posudku vycházela a uvádí, že na jeho základě by byla zjištěna neschopnost výkonu práce z jeho strany, v závěru téže stížnosti ale nesouhlasí s tím, že PK MPSV ze znaleckého posudku MUDr. V. vycházela, přestože byl zpracován v minulých letech a jeho závěry neodpovídají skutečnému zdravotnímu stavu. Pro nesrozumitelnost uplatněné námitky nebylo možno se jí zabývat. Lze pouze konstatovat, že PK MPSV je povinna posoudit zdravotní stav stěžovatele ke dni vydání napadeného rozhodnutí správního orgánu. Vycházela proto z aktuálních lékařských nálezů a posudek MUDr. V. zmínila pouze v shrnutí vývoje zdravotního stavu stěžovatele.

Tvrzení stěžovatele, že PK MPSV neměla k dispozici zdravotní dokumentaci neurologa MUDr. N. je vyvráceno. Posudek cituje obsah zpráv tohoto lékaře z 22. 10. 2001, 19. 3. a 22. 4. 2002 v písemném vyhotovení (strana 5), a kopie těchto zpráv jsou také založeny v dokumentaci OSSZ.

Uplatněné námitky tedy nejsou důvodné. V řízení o kasační stížnosti nebylo prokázáno, že by správní orgán skutečný stav věci nezjistil řádně; nebyly zjištěny

ani žádné jiné skutečnosti, které by odůvodnily zrušení napadeného rozsudku krajského soudu z úřední povinnosti. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost dle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Správní orgán takové právo nemá ze zákona. Proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti dle § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Stěžovatel byl rozhodnutím krajského soudu osvobozen od soudních poplatků a na jeho návrh mu byl v souladu s § 35 odst. 7 s. ř. s. ustanoven zástupce, jehož hotové výdaje a odměnu za zastupování platí stát. Nejvyšší správní soud přiznal proto za zastupování stěžovatele v řízení o kasační stížnosti zástupci odměnu ve výši 650 Kč v souladu s ustanovením § 7, § 9 odst. 2 a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., a to za dva úkony ve výši 250 Kč (převzetí a příprava zastoupení, písemné podání soudu týkající se věci samé) a dva režijní paušály po 75 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně 8. července 2005

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu